

Förbundsordning

§ 1 Namn

Förbundets namn är Kommunalförbundet Norrbottens läns kollektivtrafikmyndighet.

§ 2 Säte

Förbundet har sitt säte i Luleå.

§ 3 Medlemmar

Medlemmar i förbundet är kommunerna Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Övertorneå och Övertorneå samt region Norrbotten.

§ 4 Ändamål

Förbundets ändamål är att i enlighet med lagen (2010:1065) om kollektivtrafik och förordning (EG) nr 1370/2007 utgöra regional kollektivtrafikmyndighet i Norrbottens län.

§ 5 Uppgifter

Förbundet är regional kollektivtrafikmyndighet för Norrbottens län och svarar inom länet för de uppgifter som enligt lag eller författning gäller för regionala kollektivtrafikmyndigheter.

Förbundet beslutar trafikförsörjningsprogram och fattar beslut om allmän trafikplikt inom länet. Förbundet ingår avtal om allmän trafik. Förbundet beslutar om taxor för trafik som grundar sig på allmän trafikplikt.

Förbundet får överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik till aktiebolag eller kommun i enlighet med 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Förbundet ansvarar för beställningscentral, vilket regleras i särskilt avtal med regionen.

§ 6 Organisation

Förbundet är ett kommunalförbund med direktion enligt reglerna i kommunallagen (2017:725).

Direktionen antar arbetsordning av vilken framgår vad som gäller beträffande direktionens sammanträden och handläggning av ärenden.

Direktionen får tillsätta de organ den anser behövs för fullgörandet av förbundets uppgifter. Delegation kan beslutas i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

Interimsorgan får inte inrättas.

§ 7 Förbundsdirektion

Direktionen består av 28 ledamöter och 28 ersättare. Respektive kommun utser 1 ledamot och 1 ersättare. Region Norrbotten utser 14 ledamöter och 14 ersättare.

Ledamöter och ersättare väljs från och med den 1 januari året efter det att val till kommun/regionfullmäktige ägt rum i hela landet.

Val av ledamot och ersättare sker i respektive medlems fullmäktige och valbar är endast den som är ledamot eller ersättare i medlems fullmäktige. Vid förfall för ledamot från kommun ska denne ersättas av en personlig ersättare från samma kommun.

Direktionen väljer inom sig en ordförande och en vice ordförande för direktionens mandatperiod. Ordföranden väljs bland Region Norrbottens ledamöter. Vice ordförande väljs bland kommunernas ledamöter.

Politiskt parti med mandat i regionfullmäktige, som ej erhåller plats som ordinarie eller ersättare i direktionen, kan erbjudas en insynspost i direktionen med närvarorätt, yttranderätt och arvodesrätt men ej med beslutanderätt.

§ 8 Underställning av beslut

Följande beslut kräver respektive medlems godkännande för att äga giltighet.

- Ekonomisk ram i förbundets totala budget
- Beslut om storlek på bidrag enligt § 13.
- Bildande, förvärv, överlåtelse eller likvidation av bolag, förening, stiftelse eller annan motsvarande association.
- Förvärv eller försäljning av fast egendom.
- Upptagande av lån överstigande (xxx) kr.
- Ingående av borgen eller annan motsvarande ansvarsförbindelse.

§ 9 Beslutsförhet och majoritet

Direktionen får handlägga och besluta ärenden om minst 21 ledamöter är närvarande.

För beslut i frågor rörande trafikförsörjningsprogram, allmän trafikplikt, avtal om allmän trafik, avtal med kommun rörande allmän trafik (s.k. tillköp), överlåtelse av befogenhet enligt 3 kap. 2 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik, taxa eller budget krävs att samtliga närvarande ledamöter förenar sig om beslutet (enighet).

För övriga beslut krävs att tre fjärdedelar (3/4) av de närvarande ledamöterna förenar sig om beslutet (kvalificerad majoritet).

§ 10 Infrastruktur

Kommunerna ska tillgodose förbundets behov av mark för busstationer, hållplatser och andra markbehov för kollektivtrafikens bedrivande. Kommunerna ska i den fysiska planeringen beakta kollektivtrafikens behov.

Inom område med detaljplan och på det kommunala gatunätet svarar kommunerna för drift och underhåll av kollektivtrafikens anläggningar i samverkan med förbundet. För drift och underhåll av kollektivtrafikanläggningar på det statliga vägnätet träffar förbundet avtal med staten genom Trafikverket.

§ 11 Finansiering

Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från medlemmarna.

Region Norrbotten ansvarar för finansiering av trafikutbud avseende stomlinjer med buss. Regionen ansvarar även för finansiering av den regionala persontågstrafiken om inte annat överenskommit i avtal. Kommunerna ansvarar för finansiering av inomkommunal trafik. Fördelningen av finansieringen för den allmänna kollektivtrafiken i länet redovisas i bilaga 1.

§ 12 Andel i tillgångar och skulder

Varje medlem har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad medlemmen tillskjutit i bidrag till förbundets verksamhet för föregående verksamhetsår. Vid skifte av förbundets behållna tillgångar ska samma princip tillämpas.

§ 13 Budget och ekonomisk styrning

Direktionen ska varje år fastställa budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt en plan för ekonomin under den kommande tvåårsperioden.

Direktionen ska redovisa underlag för kommande budgetförhandlingar senast under mars månad. Direktionen ska fastställa budgeten senast i september månad. Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap. 14 § kommunallagen.

När budgeten fastställs bestämmer direktionen storleken på bidragen som medlemmarna ska erlægga till förbundet enligt grunderna i 11 § i denna förbundsordning.

Medlen erläggs till förbundet halvårsvis i förskott.

Direktionen ska till medlemmarna utöver årsredovisning avlämna delårsrapport över verksamheten minst en gång per år. Rapporterna ska innehålla budgetuppföljning, bedömt årsutfall och verksamhetsuppföljning.

§ 14 Revisorer

Förbundet ska ha tre revisorer, som utses av regionfullmäktige.

Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i direktionen. Om en revisor avgår eller uppdraget på något sätt upphör under mandatperioden förrättar regionfullmäktige fyllnadsval så snart som möjligt.

Revisorerna ska granska förbundets verksamhet och lämna en revisionsberättelse till varje medlems fullmäktige, som beslutar i frågan om ansvarsfrihet.

Direktionen godkänner årsredovisningen och översänder den till revisorerna för granskning. Allmänheten har inte rätt att ställa frågor om årsredovisningen vid sammanträde.

Direktionen antar reglemente om revisionen.

§ 15 Arvode och andra ekonomiska förmåner

Förbundets ledamöter, ersättare och revisorer erhåller ersättning i enlighet med de bestämmelser som tillämpas för förtroendevalda i Region Norrbotten. Beslut om mötesarvoden och andra ekonomiska förmåner fattas i direktionen.

§ 16 Initiativrätt

Ärenden i direktionen får väckas av ledamot eller ersättare i direktionen samt av medlemskommun eller regionen genom framställan från kommun-/regionstyrelse, annan nämnd med ansvar för kollektivtrafik eller fullmäktige.

Revisorer kan initiera ärende i förbundsdirektionen med anledning av sin granskning och om sin förvaltning.

Organ under direktionen kan, om direktionen medgett sådan rätt, initiera ärenden till direktionen.

§ 17 Närvarorätt och yttranderätt

Direktionen beslutar om någon som inte är ledamot eller ersättare i direktionen har rätt att närvara och/eller rätt att yttra sig vid direktionens sammanträden.

§ 18 Kungörelser och tillkännagivanden

Kungörelser, tillkännagivanden om justering av protokoll och övriga tillkännagivanden ska anslås på anslagstavlan på förbundets webbplats.

§ 19 Varaktighet

Förbundet är bildat tills vidare för att vara regional kollektivtrafikmyndighet.

Förbundsordningen kan sägas upp för omförhandling av villkoren. Uppsägningstiden är 12 månader räknat från ingången av den månad då uppsägningen skedde. Verkan av att uppsägningstiden löper ut är att förbundets medlemmar inte längre är överens om innehållet i förbundsordningen.

§ 20 Tvister

Tvist mellan förbundet och dess medlemmar avgörs av allmän domstol.

§ 21 Ändring i förbundsordningen

Ändring av eller tillägg till förbundsordningen beslutas av medlemmarnas fullmäktige.

§ 22 Ikraftträdande

Denna förbundsordning träder i kraft den 1 januari 2023.

Bilaga 1: Finansiering av allmän kollektivtrafik i Norrbottens län

Allmän kollektivtrafik

Den allmänna kollektivtrafiken i Norrbotten består av inomkommunal trafik samt stomlinjetrafik och regional persontågtrafik.

Stomlinjer utgörs av busstrafik *mellan minst två kommunhuvudorter* i länet eller trafik som sträcker sig över flera län, som med avseende på trafikutbudet huvudsakligen är ägnad att tillgodose resenärernas behov av arbetspendling eller annat vardagsresande och som med hänsyn till sitt faktiska nyttjande tillgodoser ett sådant behov.

Övrig allmän kollektivtrafik utgörs av inomkommunala linjer, tätortstrafik och sjötrafik vilka har sin sträckning *inom en kommun*.

Finansiering

Regionen finansierar

Regionen finansierar stomlinjetrafiken med buss samt den regionala persontågtrafiken, om inte annat överenskommit i avtal.

Kommunerna finansierar

Respektive kommun finansierar sin inomkommunala busstrafik. Den faktiska kostnaden för den inomkommunala trafiken räknas årligen fram för respektive kommun och jämförs sedan med den faktiska kostnaden för basåret 2007¹, se tabell nedan. Skillnaden läggs till eller dras ifrån det belopp som framgår av den kommunala överenskommelsen.

Belopp för 2007 som bas för framtida kostnadsförändringar enligt kommunala överenskommelser	
Kommun	Belopp (kr)
Arjeplog	4 040 000
Arvidsjaur	3 589 000
Boden	5 470 000
Gällivare	3 509 000
Haparanda	2 608 000
Jokkmokk	2 918 000

¹ Ett belopp som arbetades fram i samband med att den regionala kollektivtrafikmyndigheten bildades 2012.

Belopp för 2007 som bas för framtida kostnadsförändringar enligt kommunala överenskommelser	
Kalix	4 966 000
Kiruna	5 093 000
Luleå	13 928 000
Pajala	3 216 000
Piteå	8 794 000
Älvsbyn	2 569 000
Överkalix	2 462 000
Övertorneå	2 319 000

Finansiering av gemensamma kostnader

Regionen och kommunerna delar på de gemensamma kostnaderna som inte direkt kan härledas till trafikproduktion av allmän kollektivtrafik (Länstrafiken). Regionen och kommunerna delar på dessa kostnader i förhållande till trafikproduktion, se definition längre fram.

Fördelning av kostnader och intäkter

Intäkter och kostnader kan översiktligt fördelas i nedanstående poster:

Intäkter	Kostnader
Bidrag från medlemmarna	Trafikkostnader
Biljettintäkter	Trafikrelaterade kostnader
Intäkter från färdbevisförsäljning och andra sålda tjänster via avtal och uppdrag	Förvaltningskostnader
Finansiella intäkter	
Statliga bidrag	

ARBETSMATERIAL VERSION 2022-01-31

Fördelningsprinciper

Vid beräkning av nettokostnader tillämpas följande grundprinciper för fördelning av kostnader och intäkter:

- Alla intäkter och kostnader som går att härleda direkt till den allmänna kollektivtrafiken fördelas direkt.
- Direkta kostnader som hänförs till respektive busslinje är kostnader enligt trafikavtal + andra direkta kostnader.
- Intäkter från enkelbiljetter beräknas efter påstigande på linjen och fördelas per linje. Mobilbiljetter och reskassa inköpt vid web-shop eller busstation fördelas enligt fördelningsnyckel.
- Intäkter från periodbiljetter (30-dagarsbiljetter och dygnsbiljetter) beräknas efter påstigande och genomsnittintäkt per påstigande för respektive typ av periodbiljett. Periodbiljetter fördelas per linje om korten köpts ombord på buss och i fördelningsnyckel vid köp på busstation, web-shop eller app.

Fördelning av intäkter	
Typ av intäkt	Så fördelas intäkten
Biljettintäkter	<ul style="list-style-type: none"> • Biljettintäkter Norrtåg: återförs till operatören enligt tjänstekoncessionsavtal eller fördelas direkt till finansierarna av tåg enligt separata avtal. • Biljettintäkter buss: Intäkter som inte kan hänföras direkt till en linje fördelas mellan linjer efter fördelningsnyckel baserat på andel av resandestatistik per linje de två senaste normalåren, uppdateras årligen.
Reklamintäkter	<ul style="list-style-type: none"> • Dessa fördelas enligt trafikproduktionsnyckel.
Skolkortsintäkter	<ul style="list-style-type: none"> • Intäkter från skolkort (gymnasie- och grundskolekort) fördelas efter boendeort för eleven och tänkbara linjer mellan bostadsort och skolan, fördelas manuellt per finansjär och framåt fördelas baserat på den årliga fördelningsnyckeln.
Statliga bidrag	<ul style="list-style-type: none"> • Statliga bidrag fördelas på linje om de är riktade till en särskild linje.
Viten	<ul style="list-style-type: none"> • Viten hänförs direkt till det trafikavtal där vitet uppstår. Om viten inte är direkt hänförliga till en linje/trafikavtal behandlas de som gemensamma intäkter/kostnader och fördelas enligt trafikproduktionsnyckel.
Övriga eventuella intäkter	<ul style="list-style-type: none"> • Fördelas i första hand direkt och i andra hand fördelas enligt trafikproduktionsnyckel.

Fördelning av kostnader	
Typ av kostnad	Så fördelas kostnaden
<p>Förvaltningskostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personal och personalrelaterade kostnader • Arvoden • Konsulter • Revision • Förenings- och medlemsavgifter samt finansiella poster. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fördelas i gemensamma kostnader enligt trafikproduktionsnyckel. • Uppdrag utanför budget och verksamhetsplan belastar respektive finansiär enligt beställning/utökad trafikplikt.
<p>Trafikrelaterade kostnader:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tekniska system såsom kundnära och trafikrelaterade system samt kommunikationskostnader, systemunderhåll och konsultkostnader för att förvalta och utveckla dessa. • Kostnader som främst är relaterade till försäljning av våra tjänster såsom information och marknadsföring, kundcenter, försäljningsprovisioner, resegarantier, färdbeviskontroll bankkortsavgifter och tryckning färdbevis. • Kostnader för fastigheter och fastighetsrelaterade utgifter, väntsalar, hållplatser. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fördelas i gemensamma kostnader enligt trafikproduktionsnyckel. • Belastar respektive medlem efter trafikslag: Stationsavgifter (angöringskostnad resecentrum för tåg och buss).

Fördelning av kostnader	
Trafikkostnader	<ul style="list-style-type: none"> • Tågtrafik: Nettokostnader kopplat till Norrtågs verksamhet och för annan utförd tågtrafik, banavgifter och periodkortsavtal belastar Region Norrbotten enligt gjord trafikbeställning. • Stomlinjetrafik: Kostnaden för utförd stomlinjetrafik med buss betalas av regionen enligt gjord trafikbeställning. • Tätortstrafik: Kostnad för utförd tätortstrafik betalas av respektive kommun som har tätortstrafik. • Lokala linjer: Kostnad för utförd lokal linjetrafik betalas av trafikbeställaren i varje enskild kommun.

Begrepp och definitioner

Begrepp	Definition
Finansieringsbidrag (preliminärt baserat på budget innevarande år)	<p>Total kostnad per finansiär, minus bidrag från Trafikverket per linje (enligt separata avtal tecknade med Trafikverket utifrån gällande bidragsregler för allmän kollektivtrafik).</p> <p><i>Exempel Region Norrbotten:</i></p> <p>Totala intäkter: 68 000 000 kr</p> <p>Trafikkostnader: - 178 700 000 kr</p> <p>Trafikunderskott: - 110 700 000 kr</p> <p>Gemensamma kostnader/intäkter: - 31 800 000 kr</p> <p>Total kostnad: - 142 500 000 kr</p> <p>Trafikverkets bidrag: 12 700 000 kr</p> <p>Finansieringsbidrag: 129 800 000 kr</p>
Fördelningsnyckel	Årlig nyckel för fördelning av intäkter baserat på resandestatistik de senaste två åren (uppdateras årligen).

Begrepp	Definition
Gemensamma kostnader	<p>Kostnader kopplat till allmän kollektivtrafik och som inte går att härleda till enskild busslinje hos Länstrafiken, till exempel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personalkostnader • Lokalkostnader • Kontorsmaterial • Biljett – och betalsystem • Programvaror och licenser • Telefonväxel • Trafikinformation, tidtabeller • Busstationstjänster • Underhåll busshållplatser • Biljettkontroller • Marknadsföring • Medlemsavgifter Svensk kollektivtrafik • Kollbar och Anbar, Nöjd-kund-index • Advokat, rättegångskostnader • Konsultarvoden • Revisionskostnader • Avskrivningskostnader investeringar • Finansiella kostnader • Övriga externa kostnader
Gemensamma intäkter	<p>Intäkter kopplat till allmän kollektivtrafik och som inte går att härleda till enskild busslinje hos Länstrafiken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hyresintäkter busstationer • Intäkter uthyrning personal till RKM, (ekonomi, IT, HR och marknad) • Vidarefakturering biljett- och betalsystem, IT-system mm till övriga län, tätortstrafik. • IT-support till externa (Bussgods i Norr, busstationer, tätortstrafik mm) • Övriga externa intäkter (marknadsföring, kortämnena mm)

Begrepp	Definition
Total kostnad	Summan av: Trafikunderskott per finansiär, plus andel av gemensamma kostnader/intäkter per finansiär fördelat enligt trafikproduktionsnyckel.
Trafikproduktion	<p>Totalt antal körda kilometer per år för samtliga busslinjer som upphandlas av Länstrafiken.</p> <p>Summan av: Antal trafik kilometer per upphandlat trafikavtal, plus ev utökning av trafikavtal i körda kilometer, plus förstärkningsturer i körda kilometer.</p>
Trafikproduktionsnyckel, %	<p>Andel trafikproduktion av körda kilometer per finansiär i förhållande till total trafikproduktion per år.</p> <p>Exempel: Region Norrbottens andel av totala trafikproduktionen år xxxx = 72,39%, 7 898 310 körda kilometer/10 910 374 körda kilometer totalt för all utförd trafik.</p>
Trafikunderskott	Summan av: Totala biljettintäkter direkt hänförliga per linje per finansiär, minus totala trafik kostnader direkt hänförliga per linje per finansiär.
Trafikverkets bidrag	<p>Trafikverket kan besluta om medfinansiering för allmän kollektivtrafik, enligt aktuella länsplaner och nationella planerna för transportsystem. Länstrafiken bevakar, ansöker och fördelar bidrag till enskilda bidragsberättigade linjer, kollektivtrafikanläggningar mm utifrån statens budgetplanering. Trafikverkets bidrag tillgodoförs enskilda finansiärer utifrån vad bidraget avser att täcka, vilket minskar den totala finansieringen av den allmänna kollektivtrafiken per finansiär.</p>